

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/101/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815211633
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8815211633.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu H. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v H. Č.. XX, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku na ulici Sov. hrdinov č. 163/66 proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ulici Pribinovej č. 25, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ulici Kubániho č. 16, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 26.01.2017 č. k. 4C/470/2015-56 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie v sume 300,- eur. Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej účastníci konania dňa 27.08.2012 uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere. Na jej základe žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.470,- eur, pričom v skutočnosti bolo žalobcovi vyplatených len 1.258,40 eur. Z titulu poskytnutého úveru žalobca uhradil čiastku 1.086,08 eur.

3. Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 27.08.2012 je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy vyplýva, že žalovaný konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca bol spotrebiteľom, nakoľko zmluvu uzatvoril ako fyzická osoba nekonajúca v rámci v svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane, s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Uvedené sa týka aj prejednávanej veci, pretože zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenom tlačive žalovaného a s pripraveným znením bola žalobcovi predložená na podpis, ako aj obchodné podmienky, ktoré žalobca nemal možnosť pred podpisom ani prečítať.

4. V zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie

porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vychádzajúc z tohto ustanovenia spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, ak spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nielen podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, Zákona o spotrebiteľských úveroch, prípadne iných predpisov. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

6. V konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11C/167/2014 sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného dňa 08.09.2014 z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Tejto žalobe bolo v celom rozsahu vyhovie.

7. V súvislosti s výkladom samotného pojmu úspešné uplatnenie práva zo strany spotrebiteľa sa poukázalo na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.06.2013 vydaného vo veci 4Obdo/45/2012, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

8. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobcovi, že tento znášal stav právnej neistoty, nakoľko proti nemu bol dňa 08.09.2014 vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorým bol zaviazaný na zaplatenie sumy 2.221,84 eur žalovanému spolu so zmluvou pokutou vo výške 0,04 % denne a ďalším príslušenstvom. Toto rozhodnutie bolo vydané na základe neplatnej rozhodcovskej doložky a navyiac v rozpore so všeobecnými predpismi na ochranu práv spotrebiteľa, ako to vyplynulo z konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Csr/1/2016. V tomto konaní sa odplata za úver považovala za odporujúcu dobrým mravom, pričom zmluvná pokuta bola vyhodnotená ako neprijateľná a neplatná.

9. Žalobca sa obával o výšku dlhu a jeho neustále narastanie, keď si žalovaný voči nemu uplatňoval nároky pozostávajúce zo súm, na ktoré nemal nárok. Žalobca bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného, najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplatenia pohľadávky z úverovej zmluvy a tiež v nemalej miere aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv. Samotné súdne konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré bolo v danej situácii jedinou možnosťou žalobcu je náramne stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Vychádzajúc z tohto porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu, nakoľko žalobcovi bol rozhodcovský rozsudok doručený už 16.10.2014 a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolávať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, právny základ nároku na finančné zadosťučinenie sa považoval za plne dôvodný. Výška primeraného finančného zadosťučinenia bola ustálená na sumu 300,- eur, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný žalovaný. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného. Je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

10. Niet pochýb, že žalobca sa úspešne domohol ochrany svojich spotrebiteľských práv v konaní, v ktorom došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku a tiež aj v konaní vedenom pod sp. zn. 7Csr/1/2016 v rámci svojej obrany pred uplatnenými nárokmi žalovaného zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Uvedené neznamená svojvôľu pri rozhodovaní súdu o výške priznaného finančného zadosťučinenia, ale pri tomto súd zohľadňuje viaceré kritériá, a to intenzitu a časové obdobie trvania závadného konania dodávateľa, satisfakčnú a sankčnú funkciu zadosťučinenia a podobne.

11. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný a diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

12. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Teda už samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Spotrebiteľ už vôbec nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ je oprávnený uplatniť si nárok na primerané finančné zadosťučinenie samostatnou žalobou na súde tak, ako to urobil žalobca v prejednávacom prípade.

13. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

14. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že závery súdu sú po stránke skutkových zistení, ako aj po právnej stránke neúplné a predčasné. Nárok na finančné zadosťučinenie je podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. možné priznať len za predpokladu, že je ustálený stav, že došlo k porušeniu povinnosti predávajúceho podľa uvedeného zákona alebo podľa osobitného predpisu. Ohľadne aplikácie uvedeného ustanovenia sa súd prvej inštancie dopustil pochybenia, nakoľko je rozhodnutie nepreskúmateľné. Nie je zrejmé, na základe čoho súd konštatuje, že bolo vydané rozhodnutie medzi stranami sporu, ktoré predstavuje rozhodnutie o porušení povinnosti žalovaného, a teda je daný predpoklad na postup podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku nezakladá zodpovednosť žalovaného za porušenie práv žalobcu, pretože rozhodcovský rozsudok žalovaný nevydáva, ale ide o výsledok zákonom upraveného postupu. Ak rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok potom vychádzal z určitého skutkového a právneho stavu a rozhodnutie všeobecného súdu o jeho zrušení je formou nápravy voči rozhodnutiu rozhodcovského súdu. Porušenie práv žalobcu nemožno vidieť ani v tom, že na základe žaloby podanej pôvodne v rozhodcovskom konaní došlo v konečnom dôsledku k zamietnutiu nárokov žalovaného. Podanie žaloby hoci aj nedôvodnej, nie je porušením žiadnych práv žalovanej strany. Ak právny predpis určuje podanie žaloby ako právo každého subjektu, potom jeho zodpovednosť sa vzťahuje na výsledok sporu a náhradu trov. V konaní nebola preukázaná žiadna skutočnosť, ktorá by predstavovala takú osobitosť, že v súvislosti s ňou by sa dal prijať záver o tom, že žalovaný porušil práva žalobcu. Z rozhodnutia nevyplýva ani to, ako sa dospelo k výške priznaného finančného zadosťučinenia.

15. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

16. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

17. V spotrebiteľských vzťahoch určité povinnosti vznikajú i dodávateľom. Jednou z týchto povinností je i povinnosť upravená v ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vychádzajúc z tohto ustanovenia proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrániť spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

18. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľa uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

19. Vo veci 11C/167/2014 Okresného súdu Vranov nad Topľou sa žalobca úspešne domohol zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného dňa 08.09.2014, a to z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi ním a žalovaným. Takto neplatne uzatvorená rozhodcovská zmluva nemohla ani založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci. V konaní vedenom pod sp. zn. 7Csr/1/2016 vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou, nasledujúcom po zrušení rozhodcovského rozsudku, z nároku uplatneného žalovaným vo výške 2.221,84 eur bola tomuto účastníkovi priznaná iba čiastka 172,32 eur s príslušným úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti bola žaloba žalovaného ako nedôvodná, zamietnutá. Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 1.258,40 eur, z ktorého uhradil sumu 1.086,08 eur. Za dôvodný sa považoval iba nárok žalovaného na zaplatenie sumy 172,32 eur. Poskytnutý úver bol vyhodnotený ako bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na to, že zmluva o revolvingovom úvere v časti týkajúcej sa úrokov a odmeny bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi. Rovnako za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi bolo považované i dojednanie zmluvnej pokuty.

20. V prejednávanej veci bol to samotný žalovaný, ktorý so žalobcom dojednal neplatnú rozhodcovskú zmluvu a bol to len tento účastník, ktorý v inom súdnom konaní sa domáhal od žalobcu zaplatenia odplaty za úver a zmluvnej pokuty, ktoré boli vyhodnotené ako neprijateľné a odporujúce dobrým mravom. Z požadovanej sumy 2.221,84 eur žalovanému bola priznaná iba čiastka 172,32 eur. Na zaplatenie rozdielu vo výške 2.049,52 eur vzhľadom na čiastočnú neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere, žalovanému žiaden zákonný nárok nevznikol. Žalovaný dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov v rozpore so zákonom napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru domáhal sa od žalobcu zaplatenia odplaty za úver odporujúcej dobrým mravom a neprijateľnej zmluvnej pokuty, a preto jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia od žalobcu plnením z neplatného úkonu. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzatvorením čiastočne neplatnej zmluvy o revolvingovom úvere a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený. V prípade poskytnutia finančných prostriedkov z čiastočne neplatnej zmluvy o revolvingovom úvere, povinnosťou žalobcu bolo vrátiť žalovanému ním reálne poskytnutú čiastku vo výške 1.258,40 eur. Z tejto sumy žalobca uhradil 1.086,08 eur a na zaplatenie zvyšku v čiastke 172,32 eur bol zaviazaný vo veci 7Csr/1/2016 Okresného súdu Vranov nad Topľou. Konanie žalovaného požadujúceho vo veci 7Csr/1/2016 Okresného súdu Vranov nad Topľou zaplatenie ešte ďalšej čiastky nad priznanú sumu 172,32 eur bolo spôsobilé privediť ujmu žalobcovi.

21. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, táto nesmie presahovať ujmu hroziacu žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatneným nárokom na zaplatenie sumy 2.221,84 eur vo veci 7Csr/1/2016 Okresného súdu Vranov nad Topľou. Po odrátaní priznanej čiastky 172,32 eur od sumy 2.221,84 eur, ujma hroziaca žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatneným nárokom predstavovala

čiasťku 2.049,52 eur. V porovnaní s touto sumou žalobcom žiadané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur je potrebné hodnotiť ako primerané.

22. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

24. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).